

Ruiterskwartier 121a
9811 BS Leeuwarden
T 058 - 233 9010
F 058 - 233 90 11
E info@rcw.waddenzee.nl

Ons kenmerk: 18-008
Datum: 29-5-2018
Bijlage(n): -

Uw kenmerk: -
Uw brief van: -

Geachte mevrouw Brouwer,

Op donderdag 6 april 2018 heeft het Regiecollege Waddengebied (RCW) gesproken over de discussiepaper Bereikbaarheid Waddengebied. Deze paper is opgesteld door mevrouw Huzen van het programmabureau PRW. Zij heeft de discussiepaper ook toegelicht.

Op basis van de paper, het Actieplan en het Inspiratiedocument *Verkenning duurzame bereikbaarheid van de Wadden* en de discussie in het RCW, is dit advies opgesteld. Het advies dient als inbreng voor de verdere ontwikkeling van de Gebiedsagenda Wadden 2050.

De paper gaat over het verduurzamen van de bereikbaarheid van, naar en vanaf het Waddengebied. Impliciet gaat het dan ook over de bereikbaarheid van de betreffende havens.

De paper beschrijft oplossingsrichtingen voor verduurzaming van de mobiliteit (duurzame brandstoffen/technieken, gedragsmaatregelen, logistieke efficiency e.a.). Verduurzaming van de bereikbaarheid van de jachthavens en het woon-werkverkeer in het kustgebied vallen buiten de scope van deze paper.

De paper legt de volgende mogelijkheden ter bespreking voor aan het RCW;

- 1 een gezamenlijke inspanningsverplichting aan te gaan en als voorbeeldregio voorop te gaan lopen in het verduurzamen van de bereikbaarheid en hiervoor het bijgevoegde actieplan te omarmen.
- 2 nu ruimte te nemen na te denken over een systeemsprong met als uitgangspunt voor de lange termijn duurzame bereikbaarheid te garanderen. Dit laatste kan door per verbinding een verkenning te doen naar duurzame oplossingen voor een betrouwbare bereikbaarheid.

Advies

Het RCW constateert dat we in de kern bij dit thema gevoelige vraagstukken tegen komen over vaarroutes en de bereikbaarheid van eilanden zoals:

- Werken we tegen de grenzen van het systeem van de Waddenzee?
- Zijn we met z'n allen bereid te accepteren dat we de dynamiek behorend bij de Waddenzee zijn gang laten gaan of willen we juist in blijven grijpen?
- In hoeverre is de huidige wijze van vervoer überhaupt houdbaar in de toekomst?
- En als we willen blijven ingrijpen: wat hebben we daar dan als samenleving voor over?

Deze vragen zijn nu moeilijk te beantwoorden maar de zoektocht naar antwoorden die blijkens het actieplan gestart is, moet naar de mening van het RCW voortgezet worden. Het RCW is het van harte eens met het gestelde in de discussiepaper om als regio voorop te lopen in deze discussie. Op deze wijze zorg je ervoor dat je als waddengemeenschap de regie houdt in deze belangrijke discussie.

De twee mogelijkheden die de discussiepaper voorlegt, liggen wat het RCW betreft in elkaars verlengde. Het is in de ogen van het RCW bij deze twee mogelijkheden derhalve geen kwestie van of-of maar van en-en. Ze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarbij – en dat vindt het RCW wezenlijk – gaat het niet alleen om de problemen van vandaag, maar vooral om het vinden van mogelijkheden en kansen voor de toekomst. Nu starten met het zoveel mogelijk verduurzamen van de huidige vorm van verbindingen door het actieplan uit te voeren geeft tevens ruimte en tijd proactief na te kunnen denken over een mogelijke systemsprong in de toekomst. Al doende leert men, is een bekend spreekwoord dat hier van toepassing is.

Het RCW adviseert dan ook in die samenhang positief over beide mogelijkheden.

Het RCW ziet de invulling van beide mogelijkheden echter wel als een gedeelde verantwoordelijkheid van alle partijen. Het RCW acht het hierbij van essentieel belang nadere afspraken te maken over de regie bij de verdere uitvoering. Dit geldt zowel voor het actieplan als voor de discussie over de mogelijkheid van een systemsprong.

Het vraagstuk is overigens breder dan gedefinieerd in de discussiepaper. Alle havens zijn afhankelijk van diepgang. Of het nu gaat om woon-werk, industrie, logistiek, recreatie of visserij. Het RCW verwijst hiervoor naar zijn eerder advies over de havens en de industrie.

Het RCW heeft begrip voor het standpunt van de Waddeneilanden dat zij vanuit hun opvatting dat de eilanden steeds en goed bereikbaar moeten zijn, een zekere aarzeling hebben in het ter discussie stellen van de huidige wijze van vervoer. De veerboten en de bruginstallaties gelden voor de eilanden als een levensader.

Daarom vindt het RCW het van belang te benadrukken dat bij het zoeken naar oplossingen een optimale duurzame bereikbaarheid van de havens en de eilanden gewaarborgd blijft. De bereikbaarheid moet gefaciliteerd worden (voldoende diep en op orde). Wat het optimum is, kan echter verschillen; per haven, per doelgroep, per vervoerstream, per tijdstip. In ieder geval adviseert het RCW in het zoeken naar oplossingen onderscheid te maken in de toerist en de bewoners van de eilanden.

Er zullen bij die oplossingen altijd publieke voorzieningen nodig zijn die financiering behoeven; zowel aan zijde van het vasteland als op de eilanden. Het is voor de toekomst van belang dat overheden bereid zijn hierop te investeren en te faciliteren.

Ook de wijze van het vervoer op de eilanden zelf hoort bij het vraagstuk over de verduurzaming van de bereikbaarheid. Dat kan bijvoorbeeld gaan over nul-emissies, het wel of niet (beperkt) toelaten van auto's op het eiland en/of meer elektrisch vervoer. Het RCW adviseert nadrukkelijk dat deze in de eerste plaats een debat van de eilanders zelf is maar adviseert tegelijkertijd –daar waar het gesprek nog niet gestart is– deze discussie wel te voeren. Het onderwerp kan bijvoorbeeld betrokken worden bij de discussie die op de Waddeneilanden al gevoerd wordt over de energietransitie op de eilanden.

Het RCW hecht er aan de feiten goed in kaart te brengen. Dit is voor de korte als voor de lange termijn van belang. Te denken valt aan vervoersstromen en doelgroepen per verbinding. Met deze informatie kan alvast begonnen worden met de verduurzaming van de bereikbaarheid zodat het thema ook zichtbaar wordt in de samenleving.

Voor het lange termijn beleid wil het RCW het belang onderstrepen om de hele vervoersketen in beeld te brengen en daarbij alle aspecten te betrekken. Dat geldt voor het eilandbezoek maar ook voor de goederen van en naar de havens. Betrek de kennis over toekomstige vervoerswijzen. Kijk ook naar de faciliteiten op het vasteland of op de eilanden en hoe andere landen bezig zijn.

Het RCW adviseert vervolgens om met de betrokken partijen en per verbinding een denkexerctie voor de toekomst uit te voeren over de bereikbaarheid van, naar en vanaf de Waddeneilanden. Een gebiedsanalyse kan mogelijkwijs daarbij behulpzaam zijn. Wijs niet op voorhand maatregelen af. Daardoor kan juist inzicht verloren gaan. Het gedrag van mensen is namelijk moeilijk te voorspellen en niet alles is maakbaar. Het RCW wil wijzen op verhitte discussies in het verleden over het afsluiten van zandwegen op de Veluwe voor auto's of de bereikbaarheid van winkels in het centrum van grote steden. Men dacht in die tijd dat dit een negatief effect zou hebben op de recreatie of winkelbezoek.

Ik wens u veel succes bij de verwerking van dit advies bij het formuleren van beleid over de bereikbaarheid in de Gebiedsagenda Wadden 2050.

Hoogachtend,

Bas Eenhoorn